

VЛАДНИ КРОГИ ЗА ПРИСИЛНО ВОЈАШКО СЛУЖБО

Maršal Petain
proglasil konec
—socializma!

NEMŠKI RAJH POMAGAL FRANCOSKI
REAKCIJI DRUGIČ V SEDLO. — LEON
BLUM PREDMET NAPADOV. — PIERRE
LAVAL DIKTATOR IZZA KULIS

Štirinosemdesetletni franco-
ski premier maršal Henri Philippe Petain je dne 11. julija
czanil francoškemu narodu
po radiu, da je prejšnje državne
tvorbe konec in na njeno
mesto stopa pod njegovim vodstvom nova uredba z geslom
"delo, družina, domovina!"

Napačno prerojanje

Pogosto je kašjal, ko je po-
zval svoj narod v zvestobo no-
vemu redu in izjavil strmečim
Francozom, da je kapitalizem
in socializem stvar pročlosti.

Govoril je o važnosti dela, ki
ga bo moral v bodoče opravljati
francoski proletariat in ob
njemu žrtvovati vse težko pri-
borjene sociale pribitve.

Njegov ukaz da se bo moral
francoski narod v bodoče boriti
za iztrebljenje kakršnega koli
internacionalizma, je osupnil
milijone.

Francija je postala fašistična.
Njen gospodar je Hitler, njen
poimenski voditelj premier
Petain in njen zakulisni diktator Hitlerjev-Mussolinijev
služabnik Pierre Laval.

Opozicija ni zadušena

Francoski parlament v Vichyju je novo "ustavo" odobril s 569 proti 80 glasovi. Hitlerjevi listi so pisali, da je tolikšna
opozicija katastrofalna, kar je bil Lavalu namig, da bo moral rabiti nad njo giljotine in puške, če želi naklonjenost Berlina. Kajti Nemčija hoče, da izgine "internacionalizem" tudi iz Francije, nadomesti pa ga naj nacionalizem (fašizem), ki bo sporazumno in prijateljsko sodeloval z nacizmom po navodilih nemške vlade.

Kapitalizmu v Franciji s tem seveda ni konec, nego se je zavaroval s fašizmom, kar francoski proletariat sedaj dobre ve. Maršal Petain je torej svojo ugotovitev pihnil v zrak tja-
vendar.

Socializem nikakor ni stvar pročlosti, ker ga Francija ni še dobitila, ne nobena druga dežela. Kajti socializmu se tla šele

V TEJ IN V PRIHODNJI ŠTEVILKI

Na 2. strani je referat F. Cesna o Prosvetni matici, rezolucija o nji in drugo o Proletarcu. Dalje članek o neuspešnem eksperimentu z delavsko stranko v New Yorku.

V Franciji je njen premier proglašil diktaturo in oznanil, da je kapitalizem in socializem stvar pročlosti. Članek o tem je na 1. strani, dalje članek o Lewisovem fiskusu in o predlogu za prisilno vojaško službo.

Na 3. strani poročila in dopisi, na-
nasloča se na naši prolii zbor ter
razne druge novice in dopisi. Komis-
tarji so na 4. strani in na 5. Snøyev
dopis k razpravi o bodočnosti našega
gibanja. Dalje je na nji rezolucija, ki
določa stališče JSZ z ozirom na fašiz-
mem in vojni, ter rezolucija o utajih.

V prihodnji številki bodo članki,
poročili in dopisi, ki so morali valed-
obilce gradiva o zboru iz te izostati.

John L. Lewis ob politično kontrolo v C.I.O.

Ko se je načelnik CIO sprijevoval Rooseveltom in ozmerjal nje-
ga in delavsko tajnico Perkinsovo, je izjavil, da bo delavstvo
ustanovilo rajše novo stranko kakor pa glasovalo še enkrat za
sedanjega predsednika. Ako bo kandidiral, bo doživel velikanski poraz, je izjavil Lewis in se delal, kot da je natancno istih misli vsa nestrankarska delavska liga unij CIO.

Roosevelt na Lewisov napad ni odgovoril, pač pa so to stori-
rile unije CIO. Se celo Lewisova lastna UMW je skušala na svoji
konvenciji indorsirati sedanjega predsednika, kar ji je Lewis
kajpada preprečil. Toda ACWU, ki je druga najvažnejša unija
v CIO, je na svoji konvenciji jasno izrazil, da z Lewisovo
politično nič ne soglaša in nedavno je celo velika unija avtih
delavcev indorsirala — Roosevelt v tretji termin!

Na Lewisovi strani so ostale za njegovo "politiko" samo še
unije, ki so pod kontrolo komunistov. To je zanj in za prestidž
njegove takozvane delavsko-nestrankarske politične lige velik
moralen udarec.

Ko je nedavno Lewis hvalil še Hoovera in ga opral vsake

krivde in odgovornosti za krizo, so mnogi začutili v njemu spet starega politika, ki koleba sedaj med Browderjevo "novi linijo" in republikansko stranko, katero je podpiral do krize.

Sidney Hillman, ki je v vodstvu CIO prvi za Lewisom, je
sprejel službo v Rooseveltovi administraciji, enako Daniel W. Tracy, ki je eden izmed glavnih voditeljev v AFL.

Kam se bo nagnil Lewis? Ali bo svojo pretinja za ustanovitev nove stranke izvršil? Ne, ker ga unije CIO tudi če bi mu pomagal senator Wheeler, ne bi podprt. Ako pa se bi opri-
sanio na komuniste, bi svojemu vodstvu v CIO podpisal smrtno
obsodo. Saj je zanj blamaža že to, da je pri svojih pretinah
ostal v delavski nestrankarski ligi osamljen.

Delavstvo POTREBUJE SVOJE POLITIČNO GIBANJE, nikakor pa ne ustanovitev še ene buržavne stranke, kakršno si je vsled svoje jeze na Rooseveltata off zamislil. V pustolovčine "nu ne bo sledilo". Dobil pa bi pristašev in oporo, ako bi se zavezal z zgraditev masne delavsko-nestrankarske stranke s socialističnim programom. Ampak John L. Lewis še nima tega namena.

BEG OTROK IZ ANGLIJE

Anglija je ena izmed najbolj oblijubenih dežel na svetu. V sedanjih vojnih je njen probivalstvo najbolj izpostavljeno nevarnosti napadov iz zraka. Vsled tega je angleška vlada lani izselila otroke iz velikih mest na deželo, ki pa je s padcem Francije, Belgije in Nizozemske sedaj prav tako v nevarnosti pred Hitlerjevimi letalci, kakor so bila prej le velika obrežna mesta. Pa so se angleške oblasti odločile poslati otroke v Kanado, Zed. države in druge varnejše kraje. Nameravali so izseliti vse, toda med tem je Hitlerjeva blokada okrog angleških otokov postala tako resna, da bi lahko marsikaj ladja, načrpana z otrocmi, izginila na morsko dno. Sedaj pošilja Anglija v varne kraje le toliko otrok, kolikor jih je njeni mornarici v stanju izčistiti. Več tisoč jih je doseglo v Zed. države. Ena skupina izmed njih je na gornji sliki ob prihodu v New York. Za njihovo oskrbo so se zavzelo private države in posamezniki.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Earl Browder je pred kon-
gresno komisijo argumentiral
proti sprejetju zakona, ki do-
loča, da se bi morale registrira-
ti in navesti podatke o svojih
članih in delovanju vse organiza-
ciji, ki so pod vodstvom in
kontrolo tujih vlad. Za začetek
imajo kongresni komisarji v mislih
komunistično stranko in nacijski
bund. Pozneje bi se pod to ob-
veznost lahko vključilo tudi
druge organizacije, ki so v
mednarodnih zvezah. Ampak
za uvod sta omenjeni dve naj-
bolj prikladni materiali. Obe
sta orodje vnanje politike tujih
vlad. Browder kongresnikom ni
mogoč dokazati nasprotno.

Francija v "prerjanju"
Fašistična vlada v Vichyju obljublja, da bo z marksizmom pomembna, da je demokracije konec in pa bo delo in kapital v bodoče popolnoma pod vladno kontrolo. Na izgubi pa bo do-
vred v resnicu le delavci. Vsi za-
koni, sprejeti njim v prid, so razveljavljeni. Uvedeno bo prisilno delo, kakor v drugih tota-
litarnih državah. Delavski listi so zatriti v vsi Franciji. Dve tretjini jo ima pod oblastjo nemške armada, ostali pa diktira v soglasju s Hitlerjem Pier-
re Laval.

Obeta je referendum, ki bo dal ljudstvu priliko "glasovati" za novo ustavo in s tem za "prerjanje". Volitve bodo seveda take, kakor v vseh tisti-
stih deželah, ki jih vladajo diktatorji.

Nad Francijo je legla mora. Toda 80 glasov opozicije ji je porok, da bo vstala znova iz-
pod peže reakcije in si posta-
vila temelj za socializem.

S Hitlerjem prodira sovraštvo do Židov

Zaenzo s Hitlerjevo okupaci-
jo velikega dela Francije je na-
stal posebno v Parizu proti-
militiski val. Sovraštvo do Židov
narašča v vsi Franciji. Onim, ki so pobegnili, ali ki se skri-
vajo, plenijo imovino. Dolže jih
tudi krvide za vojno proti Hitlerju, za katero francosko ljud-
stvo ni bilo prav nič navdušeno. Tako trdijo po Franciji sedaj.

S Hitlerjem prodira
sovraštvo do Židov

Zaenzo s Hitlerjevo okupaci-
jo velikega dela Francije je na-
stal posebno v Parizu proti-
militiski val. Sovraštvo do Židov
narašča v vsi Franciji. Onim, ki so pobegnili, ali ki se skri-
vajo, plenijo imovino. Dolže jih
tudi krvide za vojno proti Hitlerju, za katero francosko ljud-
stvo ni bilo prav nič navdušeno. Tako trdijo po Franciji sedaj.

S Hitlerjem prodira
sovraštvo do Židov

Zaenzo s Hitlerjevo okupaci-
jo velikega dela Francije je na-
stal posebno v Parizu proti-
militiski val. Sovraštvo do Židov
narašča v vsi Franciji. Onim, ki so pobegnili, ali ki se skri-
vajo, plenijo imovino. Dolže jih
tudi krvide za vojno proti Hitlerju, za katero francosko ljud-
stvo ni bilo prav nič navdušeno. Tako trdijo po Franciji sedaj.

S Hitlerjem prodira
sovraštvo do Židov

Ko je nedavno Lewis hvalil še Hoovera in ga opral vsake

Socialisti zagotovljeni,
da se podpisnikom naših
peticij ni ničesar batí

Norman Thomas je pisal zve-
znemu generalnemu pravniku
za pojasnilo glede govoric, da
bodo imena podpisnikov na so-
cialističnih peticijah izročena
zveznemu detektivskemu biro-
ju (FBI) v svrhu preiskovanj,
ako so med njimi "petokoloni-
sti".

Zvezni generalni pravnik je
dne 15. julija odgovoril, da je
taka bojazen popolnoma neos-
novana, ker se socialistično
stranko ne smatra za službeni-
co kake tuje vlade ampak za
zakonito ameriško politično
stranko. V pismu pravi, da ob-
žaluje, ker so se take govorice
sploh mogle dogoditi.

Weirton Steel in CIO izgubila bitko

National Labor Relations
Board je po štirih letih prav-
nega boja odločil, da mora
Weirton Steel kompanija v svo-
jih tovarnah v Weirtonu, W. Va.
in v Steubenvillu, O., svojo "uni-
ju" razpuščiti in najeti način
na katerej ter jim plačati zaostalo
mejdo 17 delavcev, ki so bili
odslavljeni vseh agitacije za
unijo jeklarskih delavcev CIO.
Slednja je tožbo proti kompaniji
podvzela in deloma zmagala,
kajti imenovani odbor je v istem odloku izjavil, da ne
kompanijske, ne unije CIO ne
more priznati za upravičenim
zastopati delavce pri kolektiv-
nih pogajanjih v omenjenih to-
varnah. Zastopnik družbe je dejal,
da se bo pritožila proti
odlokoma na višje sodišča.

Združenje dveh važnih unij CIO

Ekssekutiva unije delavcev v
tovarnah poljedelskih strojev
kongresnikom, ki propagirajo
zakone proti njim, jako dobro.
Načrtovalo, koliko škode imajo
od njega delavci in delodajalci,
namesto da bi se oboji zedinili
delati čim bolj vzorno za pri-
pravljanje te dežele na obrambo.
Lewis in Green naj se
kmalu pobotata, če ne bo pre-
pozna.

Fašistična stranka v Angliji
je bila prva, ki jo je vla-
da prepovedala. Komunistična
stranka se deluje, čeprav se
ravna po "novi liniji" in napad-
ja vojno, dasti gire Angliji v nji
za življenje in s tem tudi
komunistom ter vsemu delavskemu
gibanju. Angleška vlada upa,
da bo Rusija svojo taktiko
spremenila in začela s propa-
gando in materialom pomagati
v boju proti Hitlerju. V tem
slučaju angleški vladni ne bo
treba zatreći kom. stranke. To-
da će Rusija svoje vnanje po-
časno baviti s preuredbo svojega
ekonomskega sistema po faši-
zmu.

Fašistična stranka v Angliji
je bila prva, ki jo je vla-
da prepovedala. Komunistična
stranka se deluje, čeprav se
ravna po "novi liniji" in napad-
ja vojno, dasti gire Angliji v nji
za življenje in s tem tudi
komunistom ter vsemu delavskemu
gibanju. Angleška vlada upa,
da bo Rusija svojo taktiko
spremenila in začela s propa-
gando in materialom pomagati
v boju proti Hitlerju. V tem
slučaju angleški vladni ne bo
treba zatreći kom. stranke. To-
da će Rusija svoje vnanje po-
časno baviti s preuredbo svojega
ekonomskega sistema po faši-
zmu.

Fašistična stranka v Angliji
je bila prva, ki jo je vla-
da prepovedala. Komunistična
stranka se deluje, čeprav se
ravna po "novi liniji" in napad-
ja vojno, dasti gire Angliji v nji
za življenje in s tem tudi
komunistom ter vsemu delavskemu
gibanju. Angleška vlada upa,
da bo Rusija svojo taktiko
spremenila in začela s propa-
gando in materialom pomagati
v boju proti Hitlerju. V tem
slučaju angleški vladni ne bo
treba zatreći kom. stranke. To-
da će Rusija svoje vnanje po-
časno baviti s preuredbo svojega
ekonomskega sistema po faši-
zmu.

Fašistična stranka v Angliji
je bila prva, ki jo je vla-
da prepovedala. Komunistična
stranka se deluje, čeprav se
ravna po "novi liniji" in napad-
ja vojno, dasti gire Angliji v nji
za življenje in s tem tudi
komunistom ter vsemu delavskemu
gibanju. Angleška vlada upa,
da bo Rusija svojo taktiko
spremenila in začela s propa-
gando in materialom pomagati
v boju proti Hitlerju. V tem
slučaju angleški vladni ne bo
treba zatreći kom. stranke. To-
da će Rusija svoje vnanje po-
časno baviti s preuredbo svojega
ekonomskega sistema po faši-
zmu.

Fašistična stranka v Angliji
je bila prva, ki jo je vla-
da prepovedala. Komunistična
stranka se deluje, čeprav se
ravna po "novi liniji" in napad-
ja vojno, dasti gire Angliji v nji
za življenje in s tem tudi
komunistom ter vsemu delavskemu
gibanju. Angleška vlada upa,
da bo Rusija svojo taktiko
spremenila in začela s propa-
gando in materialom pomagati
v boju proti Hitlerju. V tem
slučaju angleški vladni ne bo
treba zatreći kom. stranke. To-
da će Rusija svoje vnanje po-
časno baviti s preuredbo svojega
ekonomskega sistema

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanske Delavske Tiskovne Družbe, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$8.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpoznejno do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz
Business Manager..... Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager..... Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Ponesrečen poskus z delavsko stranko v N. Y.

Po razkolu v socialistični stranki leta 1936 je Louis Waldman v New Yorku pridobil nekaj voditeljev unij, predvsem one v oblačilni industriji, za ustanovitev nove stranke, kateri so dali ime American Labor Party. Udeležila se je volilnega boja že omenjeno leto in dobila nad 274,000 glasov. Njeni kandidati so bili večinoma isti kakor na listi demokratske stranke. Nosilec njenih list je bil demokratski predsedniški kandidat Franklin Delano Roosevelt.

Leto pozneje so bile v New Yorku občinske volitve. Kandidat delavske stranke za župana je bil LaGuardia, enako tudi na listi republikanske stranke. Na delavski je dobil čez 482,000 glasov.

V governorskih volitvah 1938 je bil nosilec njene liste governer Herbert H. Lehman, torej spet voditelj demokratske stranke. Dobil je pod rubriko American Labor Party nad 419,000 glasov. V kongres je bil izvoljen na njeni listi Vito Marcantonio, ki se ravna natančno po Browderjevih navodilih in "novi liniji" kominterne (sedaj je blizu leto dni stara).

Socialisti, oziroma social-demokrati, kot se imenujejo starogradisti sedaj, so mislili, da bo nastala iz newyorške American Labor Party nova, velika delavska politična stranka in se radovali. Kajti rezultati v prvih par volilnih bojih so bili tako ugodni, dačim je stara firma soc. stranke padla v volilnem izidu toliko, da je izgubila pravico do rubrike na glasovnici. Njeni člani so nato s splošnim glasovanjem sklenili, da se bodo v naprej politično udejstvovali v omenjeni delavski stranki.

Dogodilo pa se je, da so bili komunisti nejspretnješi in se s pomočjo svojih brezobzirnih metod polastili kontrole nad delavsko stranko. Upranje onih, ki so se nadejali, da postane iz te delavsko stranke močno, vplivno politično gibanje ameriškega ljudstva, je šlo po vodi.

Socialistična stranka v New Yorku, kar je od nje ostalo, se skuša obnoviti kot samostojno politično telo. Socialdemokrati in drugi liberalci imajo še kontrolo nad državno organizacijo delavske stranke, toda njena moč je v mestu New York in tu so sedaj komunisti krmari. 150,000 volilcev je registriranih pod imenom American Labor Party, 136,000 izmed njih živi v mestu New York.

American Labor Party ima še zaslombo v unijah — v onih namreč, ki jih kontrolirajo komunisti in pa njihovi sodelniki. Toda med volilci je vpliv izgubila.

Waldmanov eksperiment se ni posrečil. Komunistom je uspelo razbiti ne samo soc. stranko v New Yorku, nego izpodnesti tudi tudi novi Ameriški delavski stranki. Pred par leti so trumoma pristopali v njem in naglašali geslo kolektivne varnosti in borbo za demokracijo ter proti fašizmu. Lanskega avgusta so morali vsled paktu med Berlinom in Moskvo ton spremeniti. Kar na enkrat so "spoznali", da vodita Francija in Anglia "imperialistično" vojno, dočim Hitler ponuja mir. Tako je ta "prelevitev" komunistov zanesla oster boj tudi v American Labor Party. Marsikdo, ki je prej trdil, da ni komunist, je v tem preokretu moral pokazati svojo pravo barvo.

Razvoj mlade delavske stranke je v štirih letih pokazal to, kot vse drugi slični dogodki. To je, kamor se prinejejo v ospredje komunisti, pomeni to začetek konca prizadete organizacije.

Dalje nas newyorški eksperiment z delavsko stranko uči, kako neprevidni so bili socialisti, ki so dopustili svojo stranko bratomornemu boju, namesto da bi privabilo vanjo one unijske krogje, ki so zdaj pri komunistih.

Druga njihova največja napaka je, ker so pomagali komunistom agitirati za demokratske kandidate in jih uvrstili na svojo listo, namesto, da bi nominirali svoje.

Politično prekuhanje takozvane ameriške delavske stranke je socialistom obej vodilnih struj v New Yorku nauk, kako pogubno je bilo zanemariti nekoč sijajno, močno, vplivno socialistično stranko, ne da bi jo mogli nadomestiti s čim boljšim. Ali bodo svojo zmoto oboji v stanju zapopasti, jo priznati in začeti znova za obnovitev socialistične stranke?

Upati je, da se to gotovo zgodi.

Izhod, ki ga ne vidijo

V Chicagu rešujejo mestni očetje že mnogo let transportacijski problem. Sedaj imajo spet nov, drag načrt — v korist privatnih interesov. Če pa bi sedeli v mestnem svetu res ljudski zastopniki, bi postal transportacijski sistem (cestne, nadaljnje in podzemne proge ter busi) municipalna svojina, kakor v New Yorku. Imeli bi res sistem, ne pa nered.

Dobre misli, a slabe posledice

Kadar ti gori hiša, bi bilo nespatmetno pridigati o nevarnosti ognja. Treba je gasiti. Pacifisti v zaveznih deželah so podobni takim pridigarjem, kajti kar oni delajo, pomeni, kadar te Hitler udari po desnem licu, nastavi mu še levo.

VELIKA BRITANIJA RES VELIKA

Velika Britanija, kar pomeni Anglijo, njeni dominijone in kolonije, je v vojni zdaj sama in se bori za življenje in smrt. Italija, jo hote izkrititi iz njenih posesti v severni Afriki, iz Male Azije in iz Sredozemskega morja, ki je za angleški imperij življenska žila. Vrhinja slike prikazuje angleške čete v Egiptu v pripravljanju na obrambo pred italijansko invazijo.

Možnosti za ojačanje Prosvetne matice

Referat na zboru JSZ in Prosvetne matice

Frank Česen

Kdor se zamira za kulturne in literarne pojave med našimi naseljenji v Ameriki, ta bo priznal, da je Prosvetna matica, včasih nepopolnosti in pomanjkanju finančnih sredstev, izvrla tekom svojega obstanka — ogromno prosvetno delo med nami. V tem delu je predvsem zapoveden bogat dramski in deloma glasbeni arhiv, katerega se pridno poslužujejo aktivni dramska in pevska društva za svoje prirede. Dalje je PM izdala že mnogo slovenskih in angleških knjig, s socialno in poučno vsebino. Vse te knjige so se razpečale med članstvo pridruženih organizacij, ki jih je čitalo z večjim ali manjšim zanimanjem.

Iz tega je razvidno, da je P. M. ena najvažnejših ustanov naprednega slovenskega delavstva in edina te vrste v tej deželi. Zato glejmo, da jo izpolnimo, razširimo, čuvamo in obdržimo za vsako ceno.

Zgodovina PM je združena z znanimi naporji in žrtvami od strani naših zavednih delavcev. Kot pri vsaki, za delavstvo koristni akciji, tako so tudi pri naši organizaciji zapreke in malodost. Glavna zapreka je seveda — ignoranca in predstoji proti pokretu, včasih temu, da matica služi izključno le prosvetnim in vzgojevalnim namenom.

Vprašanje, kako ojačiti aktivnost P. M. je zelo kodljivo. To vprašanje se pojavi zadnjih deset let pri vseh slovenskih organizacijah, kajti priznati moramo — radi ali nerači, da slovenski živelj v Ameriki izumira in da čez dvajset let ne bomo slišali naše govorice drugod kot na gramofonskih ploščah. Gledate naše mladine si pa ne smemo delati preveč iluzij, kajti iz skušnje nam je znano, da je ogromna večina te mladine nestala ali pa nedovzetna za delavske principe. Bili so časi, ko smo imeli na naših zborih le število zastopnikov tu rojene mladine, ki je mnogo obeta. Bili so časi, ko se je ta mladina udejstvovala v dramatički, v stavnih debatih itd. In kje je danes? Odpirala je je newdealska sapica, ali je pa postala brezbrzina za delavsko politično borbo. Ker smo že pri mladini, bi bilo s kulturnimi stališča vredno omeniti takozvane mladinske pevske zbrane, ki jih je samo v Clevelandu šest, dočim se jih nekaj nahaja po drugih naselbinah. Ti zbori so danes več ali manj izolirani in disorganizirani. Glasovno in tehnično so na povprečni stopnji. Za svoj obstanek bodo trdili in nedvomno bodo počagali in izginili s površja, ako se ne reorganizirajo in centralizirajo. Ta naloga sicer ne spada v delokrog Prosvetne matice, vendar pa obstajajo možnosti, da bi se z njenim moralno pomočjo in v njenem območju — mogoče ohranili.

Knjige

Kakor so za kulturna društva važni glasbeni in dramski izdaji, prav tako so za splošno publiko važne knjige, ki jih izdaja Prosvetna matica. Namen teh knjig je predvsem vzgajati

AGITATORJI NA DELU

Vse narodnine, ki jih pošiljajo zastopniki in drugi agitatorji Preletarca, so števe na bazi polletnih narodnih. Nameč agitator, ki pošilje en celostno, je zabeležen v tem seznamu s dvoema polletnima.

VII. IZKAZ

Chas. Pogorelec na agitaciji v Clevelandu

Frank Bishak, Chicago, Ill. 48

Jennie Dagmar, Cleveland, O. 20

Anton Zornik, Herminie, Pa. 19

Langerhole in Rak, Johnstown, Pa. 16

Chas. Pogorelec, Chicago, Ill. 16

Frank Stih, Sheboygan, Wis. 10

Ant. Janković, Cleveland, O. 9

Frank Boltezar, Pueblo, Colo. 7

Mary Mihalech, Milwaukee, Wis. 4

Ant. Tratinik, Diamondville, Wyo. 3

Andrew Lekan, San Francisco, Calif. 2

John Terchel, Strabane, Pa. 2

Frank Zaitz, Chicago, Ill. 2

Martin Judnich, Waukegan, Ill. 2

John Marolt, West Mineral, Kan. 2

Luka Grosec, Chicago, Ill. 2

Joseph Drasler, Chicago, Ill. 2

Mike Kopach, Barberston, O. 2

Max Maris, Buhl, Minn. 2

John Begatay, Girard, O. 2

Anton Shular, Arma, Kans. 1

Bartol Verant, W. Alliquippa, Pa. 1

Joe Oblik, Chicago, Ill. 1

K. Erzeničnik, Red Lodge, Mont. 1

Skupaj v tem izkazu (4 tedne, od 15. junija do 13. julija) 174% narodnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 147 narodnin.

Arhiv

Priznati je treba, da arhiv P. M. še danes ne odgovarja vsem potrebam kulturnih organizacija

našo javnost v delavskem duhu in jo dvigati mentalno. Do sedaj izdane knjige so dobre pri družtvih zadovoljiv odziv, kar znači, da je v tem oziru P. M. častno izvršila svojo nalogo. Ko bi imela več sredstev na razpolago, bi seveda lahko izdala tudi več in boljših knjig, pridruženim organizacijam. Ne pozabimo namreč, da je knjiga naš učitelj, po kateri si uravnavamo naše smernice. Dobra knjiga je prav tako potrebnna našemu umu, kot hrana telesu, zato je zelo važno, kaj čitamo.

Ako bodo sredstva na razpolago, bi bio priporočljivo, da P. M. izda poleg poljudnih tudi kakšno znanstveno knjigo kot na primer: domaći zdravnik, ki bo dobrodošla v vsaki hiši. Dalje knjige o glasbeni, dramski in likovni umetnosti, kar bi priporočilo našim ljudem k razumevanju teh predmetov.

Sredstva

V prvi vrsti nastane vprašanje: kje in kako dobiti več sredstev za ojačanje aktivnosti Prosvetne matice. Iz računov je razvidno, da ima P. M. priljubljeni tisoč dolarjev letnih dohodkov, kar je v ogledu velikega števila naših delavcev — mnogo premalo. Ta skromna vsota ne zadostuje niti za arhiv, kaj šele za izdajanje knjig z več tisoč naklade. Poleg tega so se poslovni stroški korespondence itd.

Prosvetna matica črpa svoja sredstva od pridruženih organizacij, kajih hrbitenica so podpora društva. Statistika nam pove, da je v Združenih državah okoli 700 slovenskih društev, ki se stejejo za napredna v svobodomiselnina. Izmed teh jih je včlanjenih v P. M. komaj 180, vstevši soc. klube in kulturna društva, kjer je torej očitno 500 društev? Zakaj se nam ne pridružijo? O tem je nujno potrebno, da delegacija razmišlja in storiti stvarne zaključke.

Kot že omenjeno, obstojijo v mnogih teh društvenih neosnovanih predstodki proti P. M. Ne da se tajti, da imamo v naprednih in napol naprednih društvenih odkritih in tajnih nasprotnike. Nekateri nasprotujejo matici iz političnih, drugi iz verskih razlogov in treči pa vsled ignorancije. Vprašanje nastane, kakšnih metod in propagande naj se posluži Prosvetna matica, da prepreči članstvo teh društev o naših plemenitih ciljih in namenih v korist našega delavstva in kulture v občini.

Po mojem mnenju bi se zanimal za našo organizacijo znotraj poživilo s tem, da bi imeli pri omahljivih društvenih veči izkrenih zaupnikov in zagovornikov. V večjih naselbih bi se to dalo izvesti s tem, da bi se te člane-zaupljive sodelovali razmerno razdeljeno med omehnjene društva potom prestopnih listov. Ti člani bi nato sistematyczno vodili propaganda za P. M. Ta metoda se zdi na prvi pogled neprikladna in drastična, toda iz strategičnih ozirov je nujno potrebna. V manjših naselbinah je ta problem seveda težji, toda s sodelovanjem glavnega odbora in potom očetnih konferenc, bi se morda tudi tam dosegli uspehi. Ko bi P. M. pridobila pod svoje okrilje vsaj še sto teh društev, teda bi ji bil uspeh zagotovljen in pridružene organizacije bi prejele za svojo članarinu še mn

ODLOMKI Z DVANAJSTEGA ZBORA JSZ IN PROSVETNE MATICE

Piše ANTON ZAITZ

Na postaji Englewood na južni strani Chicaga sem čakal vlak, ki je imel priti z glavne postaje (La Salle Street Station) in v njemu Joseph Drašler, s katerim sva se domenila, da odpotuje skupino na zbor. Vlak je dospel ob določenem času in Jože mi je prihranil na njemu sedež, katerega bi drugače težko dobil. Bilo je to dne 3. julija, dan pred praznikom, ko ljudje potujejo vse križem in so skoro vsi vlaki polni.

"Kdaj odpotujejo drugi Činkažani na zbor," sem vprašal Jožeta. "Charles in soproga ter Tone Šular z njima danes, nekateri so že odpotovali zjutraj, Frank Zaitz in več drugih pa se odpeljejo z zadnjim polnočnim vlakom," mi je pojasnil.

"Kvartir imam?" je poizvedoval Jožet.

"Seveda! Naješ sem vse hoteli na obrežju nedaleč od Slov. del. doma, ki ga imenujejo Euclid Beach. Spal boš 'kot baron,' sem mu zagotovil. "In ko boš v spanju čul šumenje valov jezera, boš lahko sanjal, da si kje ob šumu vode v severni Minnesoti."

Nasmehnil se mi je, mislec, da sem spet eno iztuhtal. Ko pa sem mu pojasnil, da je na istem kraju obrežja samo en hotel in še tistega ne ugledaš prej nego si prav tuk njega pred vhodom, je zapopadel moja skalo.

"Ravno prav bo," je pripomnil. V Cleveland prideva nekako ob 8. Povečerjava, nato se odpocijeva in zjutraj bova sveča kakov rive v jezeru.

Oskrbnica hotela me je s smehom pozdravila, ko sva se zglasila za stan. "Kje je žena in vajin sinko?" me je vprašala. Seznanili smo se namreč z njo v času zadnje konvencije SSPZ. "Ostala sta doma," sem ji odvrnil.

"In sedaj pride sem tudi twoj brat?"

"Ne razumem, kaj misliš?"

"Nu, twoj brat Frank iz Chi-
caga. Sobo so rezervirali zanj."

Pa sem se spomnil družeta Franca Zaitza, kateremu sem priporočil za stan ta hotel. "Nič si nista v sorodu, samo imava enako," sem pojasnil velični. In to ni bil prvi slučaj. Franku pa sem pozneje rekel, da bo najboljše napraviti med nama nekak sporazum za pobratjenje, pa ne bo treba takega pojasnjevanja.

V času konvencije SSPZ, ki se je vršila sredi meseca maja, je bilo par dni zelo hladnih, vendar pa ne toliko, kakor je bil hladen prvi večer pred zborom JSZ. Gostje v našem lesem hotelu so sedeli pred kamino (fire place) in se greli, hotelirka pa je ternala, da li bo letos sploh kaj poletja, ali pa bo treba kurirati vse do Božiča.

"Veter iz jezera je tak, da naju bo kar zazibal v spanje," sem rekel Jožetu. "Prav kot takrat, ko sva bila v Minnesotini."

Udarjanje valov jezera me je po nekaj urah zbudilo. Kar nehote mi je prislo na misel, kako neprijetno je v takih no-

čeh onim, ki se skušajo oteti iz napadenih ladij v rešilne čolne in jih valovi mečejo sem in tja. Nato sem znova zaspal.

Zjutraj sva z Jožetom videla v hotelski veži Toneta Šularja. Prispeljalo je s Pogorečevima. Na poti so imeli z avtom nekoliko "trubla", da so prišli sem šele v zgodnjih jutranjih urah. Prvič sem se seznanil z njim v času sestanka gl. odbornikov SNPJ februarja to leto, in sedaj sem ga videl drugič. Tone je tudi v govorjenju poln humora, kakor ga je v svojih spisih. Kar na hitro je izvlekel par finih: Ko sem ga poslušal, sem se spomnil njegovega spisa v zadnjem Majskem Glasu in si ga v duhu predstavljal, kako odmetava blato izpod kolov svojega forda, da sta mogla z agitatorjem naprej. Čez nekaj časa je pokusal iz svoje sobe tudi Carl. Ko smo mu posredali, da bo skoro osem, je rekel, da nima strahu, kajti zbor se brez njega ne more pričeti. Bil je kmalu pripravljen.

Pred Slovenskim delavskim domom je stala gruča delegatov in delegatin. Tako je bilo tudi pred sedmimi tedni, ko se je ravno v tem domu vršila konverca SSPZ. Tu so stali in se menili naši starodružni Terčelj, Jože Snoj, Louis Zorko, Andrew Vidrich, Math. Petrovič in mnogo takih, ki jih osebno še nisem poznal, med njimi Selak iz W. Va., Nagode iz Girarda, Ambrožič in Fradel iz Penne, Mesec, Ovca in Udovich iz Illinois.

V tej skupini na pločniku pred domom je bilo tudi nekaj žensk, ki sem jih sedaj prvič videl, poznam pa jih iz dopisov. Te so bile naše sodružice in somišljence Fradel, Pödjavorek, Durn, Gorenc, Mihevc itd.

Ko je Chas. Pogorelec otvoril zbor, je bila v dvorani večja delegacija kakor pa na zadnji konvenciji SSPZ. Se spominjam, kako so nas vedno podcenjivali v steli? S. Barbic, s katerim sva se tudi pozdravila, je večkrat omenil telefonski "but", češ, da jih ni več kot za telefonico hišico. V Clevelandu mi je enkrat nekdo zatrjeval, da imajo samo enega socialističnega. In to da je Joseph Jauch. "Razumeš me," je dejal, "samo ta je socialist, drugi pa se le delajo, da so." Ko pa so bile v Clevelandu pred nekaj meseci občinske volitve in je neki vplivni rojak kandidiral v politični urad, so pa obdolžili socialistične krivde, da ni bil izvoljen. Pa razumi, če moreš. Enkrat pravijo, da socialistov na nit za eno telefonico gajijo, drugič pa toliko, da odločujejo v volilnih izidih.

Ampak da se vrнем na zbor. Zelo zanimiv je bil uvodni govor s. F. Zaitza, nato pa smo se takoj lotili rednega dela, ki nam ga je določil spored.

(Dalje prihodnjič.)

Obnovite naročnino, čim vam poteče. S tem nam veliko prihranite.

Tako hladno! Tako čisto! Tako brez skrb!

to je, radi česar se vam bo dopadla MODERNA PLINSKA PEĆ

Lična, lesketajoča, lahko za čistiti, vse to daje lepoto vaši kuhinji... na novo zamisljeni gorilniki, dajejo najhitrejšo vročino za kuho... pečilniki so večji in insulirani, da ne povzročajo v kuhinji vročine... točna kontrola, da drži enako temperaturo... časovna kontrola, ki ima "prične" in "ustavi" automatično... Te in še mnoge druge važne udobnosti so vam na raspolago z Moderno pečjo na plin. Pridite — in oglejte si te naše nove modele!

(Nizke cene. — Lahka odplačila)

Vaš trgovec s pečmi na plin

(Ta oglas je objavljen po Public Service Company of Northern Illinois)

SAMO CIVILISTI SO ŽRTEV...

V Angliji in Nemčiji zatrjujejo, da napadi iz zraka ne povzročajo nikake škode "napravam vojaškega znacaja" (municipski tovarnam, železnicam itd.), pač pa rušijo stanovanjske hiše in more žene, otroke in pa stare ljudi. Iz mnogih prejšnjih napadov iz zraka, na primer na Varšavo, Antwerp itd., pa je razvidno, da kadar padajo žene in otroci, se rušijo tudi mesta. Vojna v zraku je vojna ne samo za uničevanje civilnega prebivalstva, nego tudi vojna za rušenja. Gornje je slika iz Berlina po odkodu angleških bombnikov. Ampak to je malenkost v primeru s škodo, ki jo povzročajo nemški letali v angleških mestih.

Stiri dni dela in zabave

Delegati XII. zobra JSZ in Prosvetne matice, ki so prišli od drugot, se v Clevelandu niso odpočeli, pač pa utrudili. Še veliko bolj pa naši clevelandski sodruži v somišljencih, kajti česa dan so bili na seji, ob večerih pa delali na prireditvah, nekateri pozno v noč, in potem še v nedeljo 7. julija na slavju 30-letnice kluba št. 27 JSZ. Ampak to še ni vse, kajti veliko dela je bilo tudi s pripravami, z iskanjem stanovanj, z aranžiranjem prireditve itd.

Z ženo svo dobila sobo v hotelu Euclid Beach, ki ga mi je priporočil Anton Zaitz. Predstavil sem si to za tak hotel, v katerem sva se tudi pozdravila, je večkrat omenil telefonski "but", češ, da jih ni več kot za telefonico hišico. V Clevelandu mi je enkrat nekdo zatrjeval, da imajo samo enega socialističnega. In to da je Joseph Jauch. "Razumeš me," je dejal, "samo ta je socialist, drugi pa se le delajo, da so." Ko pa so bile v Clevelandu pred nekaj meseci občinske volitve in je neki vplivni rojak kandidiral v politični urad, so pa obdolžili socialistične krivde, da ni bil izvoljen. Pa razumi, če moreš. Enkrat pravijo, da socialistov na nit za eno telefonico gajijo, drugič pa toliko, da odločujejo v volilnih izidih.

Ampak da se vrнем na zbor. Zelo zanimiv je bil uvodni govor s. F. Zaitza, nato pa smo se takoj lotili rednega dela, ki nam ga je določil spored.

(Dalje prihodnjič.)

Obnovite naročnino, čim vam poteče. S tem nam veliko prihranite.

Tako hladno! Tako čisto! Tako brez skrb!

to je, radi česar se vam bo dopadla MODERNA PLINSKA PEĆ

Lična, lesketajoča, lahko za čistiti, vse to daje lepoto vaši kuhinji... na novo zamisljeni gorilniki, dajejo najhitrejšo vročino za kuho... pečilniki so večji in insulirani, da ne povzročajo v kuhinji vročine... točna kontrola, da drži enako temperaturo... časovna kontrola, ki ima "prične" in "ustavi" automatično... Te in še mnoge druge važne udobnosti so vam na raspolago z Moderno pečjo na plin. Pridite — in oglejte si te naše nove modele!

(Nizke cene. — Lahka odplačila)

Vaš trgovec s pečmi na plin

(Ta oglas je objavljen po Public Service Company of Northern Illinois)

potrebno za slavje kluba št. 27 JSZ. Dan je bil lep in udeležba obilna. Zunanji posetniki so vse potrdili, da je federacija na nakupom te farme veliko pridobilna, ker je kraj res kot načel ustvarjen za prireditve na prostem. Spored na tem slavju je vodil Louis Zorko. Pela je soci Zarja, govornik pa so bili poleg predsednika Math. Petrovič, Andrew Vidrich, Tone Šular, Milan Medvešek, Etbin Kristan in podpisani.

Vse priznanje onim, ki so delali, da so bile vse tri prireditve uspešne in vzorno izvršene.

F. Z.

GLASBENA MATICA V CLEVELANDU

Pri pevski vaji v četrtek, 20. junija 1940, so pevci in pevke "Samostojne Zarje" sklenili, da se ime spremeni. Omenjeno pevsko društvo se imenuje sedaj "Glasbena Matica" v Clevelandu.

Nato so se nekateri člani Glasbene Matice zbrali v pondeljek, dne 24. junija v čitalnici Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave, in začrtili smernice glede pevskega in glasbenega delovanja te organizacije.

Skoraj vsakemu Slovencu v Ameriki je znano ime ljubljanske Glasbene Matice. Da se je slovenska glasba tako razvila, da smo dobili Slovenski konzervatorij, da so se razvili iz vrsta našega naroda pevski in glasbeni umetniki, je pravzaprav zaslužna Glasbena Matica v Ljubljani, katera je ponese lepoto naše narodne in umetne pesničke v angleških mestih.

Marian, ki je bila navezana na svojega očeta toliko, da je zbolela od pogrešanja po njem, ko je bil v starem kraju, in bila še kot otrok silno ponosa nanj in na njegovem delu, pravi, da bo živel v njemu s slikanjem po njegovem portret.

Marian, ki je bila navezana na svojega očeta toliko, da je zbolela od pogrešanja po njem, ko je bil v starem kraju, in bila še kot otrok silno ponosa nanj in na njegovem delu, pravi, da bo živel v njemu s slikanjem po njegovem portret.

Marian, ki je bila navezana na svojega očeta toliko, da je zbolela od pogrešanja po njem, ko je bil v starem kraju, in bila še kot otrok silno ponosa nanj in na njegovem delu, pravi, da bo živel v njemu s slikanjem po njegovem portret.

Glasbena Matica v Clevelandu ima tudi namego gojiti in povzdrigniti slovensko pesem, umetno in narodno, ne samo med svojimi rojaki, temveč jo hoče predstaviti tudi ameriški javnosti.

Glasbena Matica v Clevelandu bo ustanovila tudi šolo za instrumentalno in vokalno glasbo.

Kakor so izšli iz ljubljanske Glasbene Matice razni slovenski umetniki, tako bo tudi v teku časa iz tukajšnje šole dozore marsikateri slovenskoameriški umetnik na glasbenem polju.

Glasbena Matica v Clevelandu je vedno pripravljena sodelovati s pevskimi zbori po raznih naseljih širok Združenih držav in Canade. Kadar potrebuje nasvet pri sestavljanju programov ali kadar vam je treba novih pesmi, pišite nam in poslati vam bomo notni materijal ali kar bo potrebno.

Da se vse to uresniči, potrebujemo pomoč celokupnega slovenskega naroda v Ameriki. Glasbena Matica v Clevelandu je organizacija, ki je namenjena samo kulturnemu delovanju. Njeno delo bo posvečeno vsem onim, ki ljubijo petje in lepo pesem.

Zato se obračamo tudi vseh, da nam pomagajo pri ustvarjanju in vzdrževanju te glasbene organizacije, kateri moramo napraviti tudi trdno materialno podlagu. Za trajni razvoj je to neobhodno potrebno. Prosimo in vabimo vas, da pristopek k Glasbeni Matici v Clevelandu kot podporni ali ustalovni člani.

Clanarina za podpornega člana znaša dva dolarja na leto. Za bodo dobili podporni člani vsako leto muzikalne Glasbene Matice v Clevelandu, v obsegu ene ali dveh knjig. Muzikalne bodo prirejene za samospes ali dvospes, s spremljanjem klavirja, ter razne pesmi za mešan in moški zbor.

Clanarina za ustalovne člane pa znaša \$10 na enkrat. Imajo iste privilegi kot podporni člani.

Istočasno vabimo vse tiste, ki imajo veselje do petja, da pristopek kot aktivni člani k Glasbeni Matici. Govornik pa je Italija "premagala" Francijo. Italijanski duče je pač pristopil k plenu, ko je bila zatev ţe zbita na tla.

Na klavirju jih je spremljal Edwin Poljsak, sin predsednika soci Zarje. Govornik je bil Etbin Kristan.

Druži, ki so rekli po nekaj besed, so bili delegati in gosti iz raznih krajev. Banket s sporedom vred je bil končan po 11. uri. Tone Šabec pravi v Enakopravnosti, da je bilo govorov preveč in še jim ni bilo konca, ko je odšel. Kajti že zelo je stisniti roko temu in onemu znanemu, ki so prišli iz Chicago in drugod. Ako bi bil ostal še nekaj časa, bi bil to lahko storil, kajti zabava je tajala do 4. julija.

Včasi je Tone bil rad na zabavah tudi preko polnočne ure. Pravijo, da je sedaj jasno, da je bila v času zadnje konvencije SNPJ tudi razstava njegovih del.

Tik te sobe je stan Mrs. Peruškove in njene hčerke. Obiskali smo jo. Obe sta silovito potrili. Zraven njune sobe je atelje, prvotno zgrajen za fotografa, pred leti pa ga je SND dal Perušku za šolo likovne umetnosti. V njemu je tudi par njegovih slik. Ali pa se mi je le zdelo, da jih je toliko. Tu je bila v času zadnje konvencije SNPJ tudi razstava njegovih del.

Petja je bilo obilo tudi po banketu, k čemer je pripravil posebno Tone Šubelj, sedaj zborovodja Glasbene Matice. Pravil je, da se bo po njegovem vodstvu razvila v prvo vrstno zborno ustanovo.

Mnogi sodruži in sodružice, ki so delali na banketni prireditvi skoraj do j

• • KRITIČNA MNENJA, Poročila in razprave • •

KOMENTARJI

Letošnje ljudske štete v Zed. državah je bilo tako površno, da so zbrani podatki maršikje povsem nezaenljivi. Pred par leti se je nekaj sličnega dogodilo pri ljudskem štetju v Rusiji in odrejeno je bilo novo štete. Ameriški listi so se norevali, a letos imajo v Rusiji priliko norevanja vrnil. Kajti tudi v Zed. državah so že maršikje odredili nova štete. Mnogo števcev je naveadol na svojih polah povsem goličive podatke. To je, delo so opravili na gloma tjačevanju, a placo padobili kakor da bi svoj posel poštano izvršili. Pisec te novice je doživel v Zed. državah že štiri ljudske štete, a se nikoli ni videl števca. Tudi letos se niso oglašili pri njemu, da bi ga vsteli med prebivalce in ga vprašali za podatke o narodnosti in takih stvari. Takih prebivalcev, ki so jih prezrli, je tisoč.

Senator Reynolds (demokrat iz N. Caroline) je v kongresu predlagal, da naj Zed. države prevzamejo od Francije. Hudičeve otroke (ob Južni Ameriki) in jih spremene v kaznilnico, v katero bi posiljal iz te dežele tujerodne zločince. V pekel za kaznjence jih je uporabljala tudi Francija. Hudičevi otoki so za jetnike kraj groze. In senator ima tujerodec tako rad, da jih smatra za kriminalce kar zato, ker so tujerodeci. Sicer pravi, da se naj bi posiljalo v tisti pekel, ki bi ga vzel Franciji na račun vojnega dolga le take kriminalce iz Zed. držav, ki niso državljeni. Toda resničnih zločincov med njimi je malo — jaka malo. Torej bi dobri senator moral poseči po zločincem tudi med druge sloje, in ta drugi sloj bi bili seveda tujerodeci — državljeni ali ne.

Ameriški mladinski kongres pod vodstvom komunistov je odigral, pa četudi trdi, da za stopa milijone dijakov in drugih mladih ljudi. Lahko bi bil izvršil dobro delo, kajti mladina ima interes na tem, da se več kot le briga za svojo bodočnost. Ampak večina udeležencev zadnjega mladinskega kongresa še zmerom ni vedela da sledi "novi komunistični svet", pa jo je z navdušenjem odobrila. S tem je reakcija prišla oboje v ogenj in svojo organizacijo pa zapisala enaki usodi, kakor jo je doživel pod istim zakulisnim Browderjevim vodstvom liga za demokracijo in mir.

Bodočnost je JSZ zagotovljena, kajti zanje skrbe tudi taki

JSZ nihče, ki mu je bodisi za en ali drug način rešitve, kajti problem je preresen, da bi mogli ob njemu resni, delovni ljudi sploh misliti na smeh.

Komunisti v Penni imajo v led nabiranja podpisov na peticije svoje stranke za nominiranje Browderja velike težkoče. Odsolženi so potvarjanja podpisov in izvabljanja podpisov pod pretvezami, da jih nabirajo v druge namene, ne za svojo stranko. Ze prejšnji teden je bilo 43 arretiranih in poročeno zaanje pa določeno v skupni vstopi \$300,000. Detektivi so udri v njihova stanovanja in jim jih prebrskali ter odnesli liste in brošure. Med otočenimi so tudi trije hrvatski komunisti in en srbski. Noben izmed njih ni vodilni član hrvatske komunistične sekcijske. Na komunističnih peticijah je 28,000 podpisov, ki jih je nato objavil dnevnik Pittsburgh Press. Ljudje so drug za drugim izjavljali, da so njihovi podpisi ponarejeni, ali pa, da niso vedeli, kaj so podpisali. Proti komunistom je nastal tolkišen srd, da je priseljena njim v pomoč Wm. Z. Foster, a ni nicesar dosegel. Nova histerija ni obrnjena samo proti komunistom, nego tudi proti socialistom, unijskim organizatorjem in tujerodcem.

Očetje franciškani v Lemonu so imeli prošlo nedeljo blagoslovjanje svojega novega semeniča. "Naroda se je kar trlo," je rekel nekdo, ki se je prepričal iz množice in se vrnil domov. Zgraditi semeniče v slabih časih, to je uspeh, na katerega so slovenski franciškani ponosni! Čemu ne! Kajti isti rojata je srečal v gnejci Milwaukee, ki mu je pravil: "Tudi pri nas, kjer se je mislilo, da smo vsi socialisti, gre danes naš narod ob nedeljih v cerkev kot se nikoli v takšnem številu! In treba vedeti, da Slovenci v Milwaukeeju nimajo samo eno cerkev!" Ni cudno, da so bili prevzvišeni gospodje v Lemonu veseli — vsi, od nadiskofa Stritcha, pa do zadnjega franciškana.

Frank Barbič razpravlja v Prosveti z dne 12. julija o programu zboru JSZ in se navdušuje za "enotnost" in proti "odstopu". Dobro. A omenja tudi: "Ce bi bil pokojni Jože (nedovomni misli Jožeta Zavertnika) še živ, kako bi se raztorgotil!" (Namreč proti odstopu.) Ne, kajti ko se je po vojni vrnil izvrsil dobro delo, kajti mladina ima interes na tem, da se več kot le briga za svojo bodočnost. Ampak večina udeležencev zadnjega mladinskega kongresa še zmerom ni vedela da sledi "novi komunistični svet", pa jo je z navdušenjem odobrila. S tem je reakcija prišla oboje v ogenj in svojo organizacijo pa zapisala enaki usodi, kakor jo je doživel pod istim zakulisnim Browderjevim vodstvom liga za demokracijo in mir.

Bodočnost je JSZ zagotovljena, kajti zanje skrbe tudi taki

OGROMNA VSOTA DOLOČENA

V PRID OBOROŽEVANJA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Jo bilo treba spremeniti v vojašnico. Njihove argumente pobijajo takozvani vojaški veščaki. Upokojeni general John M. Palmer je dokazoval, da nobena dežela ne more biti pripravljena na obrambo, ako ne upošli sistematično v ta namen vso silo svojega moštva.

Pred kongresno komisijo za vojaške zadeve so se oglasili tudi nekateri odlični katoliški duhovniki, med njimi monsignor G. Barry O'Toole, ki so izrekli svoje nasprotovanje predlaganemu načrtu, posebno že zato, ker ne izvzema iz prisilne vojaške službe semeničnikov in drugih dijakov v katoliških kolegijskih, ki se pripravljajo na duhovniški stan.

Opozicija ne bo uspela Vsa ta opozicija bi v normalnih razmerah zlahka uspela. Sploh bi v njih takih predlogov ne bilo. Toda v okoliščinah kakršne so, odločujejo drugi krogli. Ljudje, ki jim je poverjeno vodstvo nad armado in mornarico trdijo, da so Zed. države že sedaj toliko nepravljene, da ne bi mogle nikjer braniti svojih koristi, razen varovati domače meje in obrežja. Ampak če se bo nem-

nihovem mnemu nikoli več ne vstane. Dejstvo je, da je Naprej zavrgel geslo borbe proti fašizmu, ne pa social-demokrati v Franciji in drugie. Mar ga je sedaj sram pomoci, ki jo je dajal od lanskega avgusta naprej hitlerizmu?

Komunisti v Franciji so bili proti vojni s Hitlerjem čim je bil član proglašen med Moskvino in Berlinom nenapadnimi paket. Ampak ne vsi francoski komunisti. Mnogi so s svoje stranke odstopili in poudarili, da ne bodo igrali vlogo "pete kolome" za zrušenje francoske republike. Kako to, da Naprej tega ni povedal svojim čitateljem, nego blati socialisti, ki so vzdile svojemu protivojnemu stališču vendarle pomagali z vsemi svojimi močmi vojni Franciji z Nemčijo? Sicer pa je Naprej mešanica, godila, v kateri se urednik in njegovi pomagači

kregajo s pametjo, s poštenostjo in z logiko.

Norman Thomas je nekje govoril o republikanskem predsedniškem kandidatu Willkieju. Ker je ameriški kapitalistični tisk pretežno republikanski, so njegove (Thomasove) besede zmrzvarili kakor da je Thomas zanj. "Naprej" pa se sedaj doha, kako je Thomas "pohvalil" Willkieja in enako tudi Mussolini. Vsakdo ve, da Thomas ni oboževal republikanske, ne kaže druge kapitalistične stranke, pač pa proti njim. "Naprej" pa je v svoji kratki zgodbini dokazal, da je pripravljen zastonj in za denar podpirati kandidate posedujejočih slojev, potem pa jih napadati, če si njegova stranka dolobi "novi linijo". Ker mu je to neljubo, hoče svoje grehe zvrniti na Normana Thomasa.

Vojna in Hollywood

Ameriška filmska industrija je vsled vojne izgubila skoraj vse evropski trgi in filmski magnat Barney Balaban pravi, da si bo morala zadrgniti pas, če ne dobi nadomestnih dohodkov. Ako bi pričelo posečati kinogledališča v Zed. državah 15 odstotkov več ljudi kakor sedaj, pa bi bila razlika, ki je nastala z ukinjenjem evropskega trga za ameriške filme bližno krita, pravi Balaban.

Vojno letalstvo je dragó

Od 14. maja t. l. troši Anglija za oboroževanje v zraku in za obrambo na suhem proti sovražnim aeroplanim povprečno deset milijonov na dan.

Konvencija unije UAW

Unija United Automobile Workers (CIO), ki ima okrog 400,000 članov, bo imela konvencijo koncem julija v St. Louisu, Mo.

Napredek Detroita

V Detroitu so v letošnjem cenzusu našeli 1,618,549 prebivalcev, ali blizu 50,000 več kakor pred 10. leti.

Delavska zmaga

Delavci v tovarnah aluminija v Penni so si pod okriljem unije CIO izvojevali zvišanje mezd 2c na uro. Minimalna plača je po novem dogovoru 63c na uro, po 90. dneh pa se jo zviša na 65c.

Italijani smejo poslušati samo eno stran

Italijanska vlada je dne 10. julija obvestila prebivalstvo, da sme poslušati radio spored edino iz italijanskih in nemških postaj. Krilce te zapovedi se strogo kaznuje.

Zanimiva "obljuba"

General Juan Andreu Almanzan, ki kandidira za predsednika mehiške republike, objavlja pomeni v zvezi s tem. Anton Zornik je skušal veliko povedati, pa so mu rekli, da je "iz dnevnega reda". On je trdil obratno in zato vztrajal, da mora povedati vse, kar mu je na srcu. To se mu je posrečilo.

Kralj Karol ima slabo srce

Kralj Karol je dne 21. junija z dekretom proglašil Romunijo za totalitarno državo po nacijskem modelu. Zbal se je Rusije in se obrnil k Hitlerju. Ampak ta je "busy" drugje in se Rusijo še ne more spustiti v vojno.

Stalin je vzel Besarabijo, Buvkovo, pristanišča ob Černem morju in se pomaknil do Doneve. Madžari tudi zahtevajo nazaj svoj kos, enako Bolgarija.

Petrilo napreduje

James C. Petrillo je bil 18 let vedja unije godev v Chicagu. Meseca junija je bil izvoljen za glavnega predsednika Ameriške federacije godev s plačo \$20,000 na leto. Vrh tega ima v Chicago tudi politično službo.

Petrilo napreduje

David Lasser je iz somisljene strane postal predsednik v zvezi s tem slučaju skrajno pristranski, četudi toliko, da pripadanje v Prosvetno matico prepoveduje zato, ker je JSKJ versko in politično strogo nepristransko. (Anthony Czarnecki piše v člankih Daily News z dne 11. julija, da se je za sodelovanje pri blagoslovitvi franciškanskega semeniča v Lemontu prijavila tudi JSKJ. Najbrž ima v mislih društva, a morda tudi glavne odbornike. Marsiksi sodelujejo in pomagajo društvu JSKJ cerkvam, ne da jih bi glavni odbor zavračal, kakor je nastopil proti onim društvom, ki so želela biti v Prosvetni matici.)

Lasser sruje novo organizacijo brezposelnih

David Lasser je iz somisljene strane postal predsednik v zvezi s tem slučaju skrajno pristranski, četudi toliko, da pripadanje v Prosvetno matico prepoveduje zato, ker je postala golo orodje Browderjeve "novolinjske politike".

Lasser sruje novo organizacijo brezposelnih

Lasser sruje sedaj novo organizacijo brezposelnih. Ustanovna konferenca se bo vrnila avgusta bodisi v Chicagu ali pa v Washingtonu.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani.) Titlike ne spremeni, bo morala Mosleyjevi fašistični slediti tudi ang. komunistična stranka. Predsednik Roosevelt se je dne 10. julija poslužil pravice, ki mu daje moč v transportnih obrazih razveljavljati proglašene na stavko, ozirou, da jih odlagati z zahtevo, da se naj prizadeti stranki mirno sporazumi. Na ta način je odložil stavko uslužencev železniške ekspresne družbe. Mnogi kongresni hčerejo zakon, ki bi prepovedal vse stavke.

Romunija je minuli teden uvedla progone nad komunisti in drugimi radikalci ter poosnala preganjanje Židov.

Romunija je minuli teden uvedla progone nad komunisti in drugimi radikalci ter poosnala preganjanje Židov. Rusija, ki

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četr leta; za Chicago in Cicer \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Hiterjevo zmagovanje na razvoju te dejstvo silno vpliva in bo še vse bolj v bodoče, tako se ne bi mogle nikjer braniti svojih koristi, razen varovati domače meje in obrežja. Ampak če se bo nem-

pravilno, da kamor seže, prinaša svobodo, je storila torej napako, ker ni vzel vse Romunije. Seveda, če bi to storila, bi kršila svoj sporazum s Hitlerjem. In Hitler je tudi nji nevaren sosed.

V Mehiki preti izbruhnuti ostra civilna vojna. Vzrok temu niso prošle predsedniške volitve, pač pa težka gospodarska kriza in politična ter ekonomská negotovost, ki visi nad deželo.

Praški nadžupan dr. Klapka ni vodil svojih poslov natančno po nacijskih željah, pa ga je nemška oblast dala aretrirati in ga poslala v koncentracijski tabor.

Razprava o reorganizirahju J. S. Z.

O zboru JSZ in drugih stvareh

Bridgeport, O. — Najprvo obveščam člane kluba Naprej št. 11 JSZ, da se gotovo udeleže se je, ki se bo vrnila v nedeljo, 21. julija. Bo zelo važna. Čuli boste poročilo o posledicah zboru in ukrepali bomo o pripravah za prihodnjo konferenco Prosvetne maticice, ker je ta naloga dana našemu klubu.

Nas konferenčna organizacija na prošlem zboru JSZ in Prosvetne maticice v Clevelandu ni bila zastopana. S. Johna Viteza, ki bi imel biti njen delegat na zboru, je teden prej povabil na eno, namestnik Louis Pavlinič pa je imel zadržek.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Ne rečem, da ni imel Garden s svojim predlogom najboljše namene. Ampak ozrimo se po naselbinah. Tisti, ki ste aktivni ne le med svojimi ljudmi nego poznate razmere tudi med drugimi, veste, da bi Gardnov predlog JSZ ne rešil, nego jo prepustil shramju, in s takimi klubi, kot jih priporoča, pa zelo udaril tudi Prosvetno matico.

Najti s. Zaitza ima vse potrebne pogoje za ohranitev Zvezze, posebno če se ravnamo po nasvetih s. Kristana, ki je poročal, kako urejuje Cankarjev Glasnik. Upam, da so njegova izvajanja vsi razumeli. Ravnake tako taktiko bomo moralni rabiti mi, ako hočemo pridobiti v naše vrste vsaj nekaj mladine, na katero polagamo upo za našo bodočnost. Poslušali smo sodružico Alice Arach, čuli referat Josephine Turk in nato mnenja drugih mladih sodrugov in sodružic in uvideli, da je treba za delo med mladino nekaj izdatnega ukrepanja.

Predlog s. Zaitza to predviča. Velika večina je glasovala za predlog, ki je tudi na vseh drugih.

ta zanj, zato se mi je čudno zdelo, čemu so nekateri ta problem odložili z zahtevo, da gre na referendum. Vsak član zboru je vedel, da to vprašanje pred nami ni novo, ker smo ga imeli pred sabo že pred štirimi leti, in vsakdo je lahko zadevo temeljito pretehtal že pred zborom in se odločil za reorganizacijo ali pa vztrajati, da naj ostane kot je. Zato je poteza, da se naj vzblicujnosti tega vprašanja z njim zavlačuje še z referendumom, bila po mojem mnenju napačna in kvarna. Mar naj bi se tisti denar, ki ga bomo izdali za tiskovine in poštnino, dal v tiskovni sklad Proletarca. Čas, ki se ga bo še potrošilo na sejah in pa prostor v listu z razpravo pa bi bilo boljše porabiti v agitacijske namene.

Delegacija je pretresala delo Prosvetne maticice, čula referat o Cankarjevi ustanovi in v veliki večini odobravala izvajanje E. Kristana, urednika Cankarjevega Glasnika, ko je govoril o tukajšnjem in mednarodnem socialističnem gibanju z ozirom na sedanji položaj.

Moz je star 72 let, a delaven, kot bi jih imel šele 30. Vsi vemo, koliko koritnega dela je izvršil za socializem in delavsko maso s svojimi članki, knjigami, igrami in govorji. On želi ostati med nami in delati za mednarodni socializem, ne bo pa z nami, če se odločimo za izolacioniste, ki so se s svojo resolucijo izrekli celo proti vsem materialnim pomočim onim, ki so v vojni s fašizmom. "To je izdajstvo nad mednarodnim socializmom," je konstatiral Kristan. In res ni bilo niti enega na zboru, ki bi bil branil tisto strankino resolucijo.

Nič kaj prav se mi ne zdi, ako kaka skupina vztraja, pa če je še tako v manjšini, da mora iti po njenem ali pa nič. Ne kritiziram nobenega posameznika, pač pa takto, kakršna nam lahko prinese katastrofalno škodo. Vsi smo za demokracijo, toda če bi jo zlorabljali, ki je ni koristilo.

Vsem, da je Garden delaven kot malokdo in še par drugih, ki so zagovarjali njegov predlog. Aktivni so v večjih mestih, toda malih naselbin ne morejo poznati, ker se niso nikoli udejstvovali v njih.

Prečitati z odstopom in sličnim, ali da bi prinesel Zaitzov predlog razdor, so slabi argumenti. Kajti kot je jasno poudaril s. Kristan, Zaitz v svojem načrtu ne predlaga umik iz socialističnih aktivnosti in mednarodnosti, pač pa tako daje več pogojev baš za tako delo nego jih imamo sedaj. Če bo vseled tega kdo odstopil, bo to nekaj čudnega!

Saj vendar predlog določa, da bomo delali za demokracijo, socializem in na vseh drugih

poljih, na katerih ima naš pokret svoje posebne naloge.

Ali ni boljše zavzetih se torej za reorganizacijo in dobiti nazaj v Zvezo one, med njimi tudi nekaj pionirjev, ki smo jih izgubili, ker se ne strinjajo s takto navzdol?

Z veliko večino sprejeti načrt s. Zaitza daje prostor vsem za pridruženje k JSZ za naložne, ki jih vršimo. Potrebno je pridobiti nazaj v Zvezo one na predne delavce, ki so nas zapustili po prejšnjem zboru. Podpisani je imel namen spraviti v razpravo idejo za ozje sodelovanje med nami in organizacijo Progresivne Slovenke. Toda ni bilo časa. Polja imamo torej toliko, da ga ne zmorememo s temi močmi. Ce pa se zavzemamo za prenovitev naših vrst, bomo na bodočem zboru lahko poročali o napredku namesto na zadovanju, in med delegacijo bo spet polno življenja, kakor ga je bilo na zborih v Detroitu, Milwaukeeju in leta 1934 v Clevelandu.

Imejmo pred očmi razmere kot so in uravnavajmo organizacije po njih, ne da bi pri tem kaj opustili od našega cilja, ki je demokratični socializem.

Na vsak način moramo kaj izdatnega storiti, da dobimo mladino. Pri tem je vredno upoštevati priporočila s. Kristana in drugih na zboru. Nabaviti si moramo primerno literaturo. Kajti tudi pri zagovornikih Gardnovega predloga ni mladine, da bi se udejstvovala. Brez naraščanja pa bomo shirali, kar

nam pričajo številke. In če smo res demokratični, bomo večini priznali pravico, ki ji po demokratičnih načelih pripada.

Na zboru pred štirimi leti moje stališče še ni dobljeno večine. A sem v Zvezi ostal in delal. Nekateri izmed večine so se dela po zboru kmalu naveličali, čeprav so zmagali. Njihov umik iz aktivnosti se mi ne zdi časten. Drugi smo vztrajali in po svojih močeh pomagali vse starje, v nadi, da si na XII. zboru zavzamemo vse.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pričakoval. Glavno vprašanje pred nama je bilo, kako obdržati Zvezzo, Proletarca, Koledar, Majski Glas, Slovenski delavski center in naše delo v splošnem, ki ga JSZ vrši nad tri desetletja. V vseh treh dneh zborovanja sem dvakrat vprašal za besedo. Prvič sem pojasnil stališče kluba in težkočo, v kakršnih deluje. V okrožju sto milij je to edini socialistični klub. Girardski, sto milij daleč, je tudi klub JSZ, dočim nima soc. stranka tod že dolgo nobene postojanke več.

Pred sabo smo imeli z ozirom na bodočnost JSZ dva načeta. Enega je predložil Frank Zaitz in drugega Anton Garden. Jaz sem zagovarjal predlog s. Zaitza v celoti, ker me skusnje uče, da je njegov načrt najboljši četudi bi ga bilo dobro v par točkah izpolniti. Nasi pionirski sodruži so nam dokazali, da po starem načinu ne moremo več naprej.

Naš zbor je potekal, kakor sem v danih razmerah pri

Advisory Youth Committee

Interest shown by the youth delegates to our Convention was an encouraging sign which should serve to dispell some of the prevailing pessimism among older comrades who too often express themselves as comrade John Rak put it, "z mladino ne bo nič." (Nothing will come from our youth.)

The ten young delegates present, representing various organizations of the JSF, were on their toes throughout the entire three days of the Convention, and participated in most of the important discussions.

On the subject, "The role of the JSF among American-born Slovene youth," which was on the floor for discussion the second day, three excellent reports, analyzing present-day conditions under which we find ourselves and to which we must acclimate ourselves and our policies, were made by comrades Josephine Turk, John Rak, and Donald J. Lotrich. In the discussion which followed there was much food for thought. It was quite generally agreed that, where conditions warrant, we should employ those methods of bringing youth together for our work which have proved efficacious in some sections, such as: working within our organized branches, through labor choruses, dramatics, and other forms of educational gatherings. Building our very important Educational Bureau so as to draw in more of youth, must be one of our basic aims in the future.

The decision of the convention to establish an advisory youth committee of five members, representing sections in which we have active youth movement, is extremely important. Selection of the committee will be made by the JSF Executive committee at one of its future meetings. It is hoped that those who will be asked to serve on the committee will give it their all, morally and organizationally, in cooperation with the Federation's head office.

Details of the plan on which this committee will fulfill its intended mission of establishing closer contact among the young comrades in our movement will be published soon.

As first proposed, the motion called for an organizer who would devote his entire time to our youth movement. It was later amended to include establishing of a five-member youth advisory committee to work toward co-ordinating and enlarging our youth activities.

No one will deny that this is a step in the right direction.

There is a great deal of work a committee of this kind can do, and it is desired that the committee selected will fulfill its duties to the best of its ability.

Reviewing the News

3RD TERM FOR ROOSEVELT URGED BY CIO AUTO UNION

The executive board of the United Automobile Workers of America, second largest affiliate of the Congress of Industrial Organizations, last week urged the nomination of President Roosevelt for a third term by the Democratic national convention meeting in Chicago this week.

On the other hand the CIO chief, John L. Lewis, has come out strong for Senator Burton K. Wheeler of Montana, as his choice for a third party nominee.

TOWNSENDITES OPPOSE U. S. ENTRY INTO WAR

"In order to preserve our democratic form of government the U. S. must stay out of the European war," a resolution adopted by the national Townsend convention declared.

The resolution stated the delegates were "unequivocally opposed to the use of any of our manpower to fight any war apart from the western hemisphere and the defense of our nation." The convention approved a resolution calling for "adequate defense to establish unity among our people."

In another convention action the delegates went on record as being "irrevocably opposed to a third term for any President of the U.S." A delegate who rose to oppose the motion was hooted down.

POISONED FOOD GETS HEARTSTOK

A bottle of salad dressing killed two children; a can of corned beef put a whole family in the hospital; a can of putrid ham exploded and the stench drove everyone out of a Federal Trade Commission hearing room.

These products, and scores of other foods, fake cosmetics and patent medicine nostrums, were "guaranteed" by the Good Housekeeping Institute, and bore the "Seal of Approval" of William Randolph Hearst's "Good Housekeeping" magazine. The F. T. C. has been holding hearings for about six months to show that these "guarantees" and "seals" are a fraud on consumers.

COCA-COLA CO. PROFITS 29 MILLION IN ONE YEAR

With the hot weather here, the soft-drink season is at its peak. And Coca-Cola Co., biggest dispenser of such drinks (sugar-water-flavoring-and-coloring-matter) in the world, has just announced that its net profits last year ran over \$29 million.

Biggest advertiser of all the soft-drink companies, Coca-Cola has succeeded in selling itself to the American public to the extent that it is about the only soft-drink obtainable at the New York World's Fair.

MAURER TELLS SOCIALISTS THEY CAN WIN AGAIN

James H. Maurer, Reading's veteran Socialist and labor leader, stiffened the Socialist spirit of more than 150 men and women when he deliver-

THOMAS ATTACKS ROOSEVELT'S POLICIES

WELLESLEY, Mass.—Any plan for compulsory military service in industry will mean the destruction of a "free labor system for the workers," Norman Thomas, Socialist candidate for President, told the annual Wellesley Institute for Social Progress last week. Thomas spoke at a political symposium which included representatives of all political parties; representing the Democratic party was Secretary of Labor Francis Perkins and representing the Republicans was William H. Vanderbilt of Rhode Island.

Declaring that "I do not deny that Hitler's victory creates new problems in effective defense," Thomas declared that "the greatest perils to us still arise from within. I fear an American Hitlerism far more than an attack by Hitler."

"Our good neighbor policy in Latin America," the Socialist leader declared, "is giving way to hemispheric imperialism disguised as hemispheric protection—the same sort of thing in the hands of our militarists and our economic royalists as Russian 'protection' of the Baltic states or German 'protection' of Holland and Denmark."

VISITORS

CHICAGO.—Anthony Ocepek and Anthony Znidarsic, of Barberton, O., visited at the Slovene Labor Center last week.

The Center bowling courts hum with activity every evening at this time of the year, and are especially well patronized on Sundays.

Mary Potochnik and daughter Miami, of Detroit, Mich., stopped at the Center last week on their return trip from Yellowstone National Park, Colorado, where they vacationed while Mr. Potochnik attended our JSF Convention in Cleveland, as delegate from Lodge No. 121, SNPJ, Detroit, Michigan.

FORD, THE "HERO"

Henry Ford has made himself a hero to Nazi sympathizers in his own country and no doubt further ingratiated himself with the Führer by his refusal to manufacture Rolls-Royce airplane engines for the British government. He says he will make planes for the defense of the United States only. We could take Ford's "pacifism" and "patriotism" more seriously if he were not the holder of a decoration from the Nazis and had not in the past demonstrated his sympathy with many of their views. It is easy to understand Ford's friendly feelings toward the Third Reich and his unwillingness to help the British people fight for their homes and lives against Nazi aggression. He has always run his factories after the fashion of a totalitarian dictator; he has had his own plug-uglies to keep "order," his own corps of spies to watch workers. There is no freedom of speech behind the Ford gates in Dearborn and little in their vicinity. At the same time Ford is apparently trying to dictate to the American government how to run its defense program. The plans for the Rolls-Royce motor are British-owned and have been lent to our government without fee. Nine thousand were to have been manufactured, six for the British, three for us. Splitting up the order would increase their cost to both countries. — The Nation.

COMEDY IN ONE ACT

(The scene: A cafe in a large city in the East of the United States. Fascists, communists, socialists, theosophists, Zionists, anti-Semites, gamblers, newsboy.)

Fascist: Red!

Communist: Fascist swine!

Socialist: (has Marx's Capital under arm): Traitor of Marx!

Communist: (snatches book and tramples on it): Forged edition!

Zionist: Enemies of Zion all!

Anti-Semitic: Back to Palestine!

Theosophist: Brotherhood wreckers!

1st Gambler: What's it all about?

2nd Gambler: Nuts! Any action to-night?

3rd Gambler: Got to lay low yet.

Newsboy (rushes in): Extrée! Extrée!

Fascist: Watcha got, kid?

Newsboy (yells): Fascist kisses red!

Communist: Capitalist lie!

Newsboy (yells): Read the Hourly Toller! Fascist kisses Red!

Communist: (grabs paper): Oh, Redland makes peace!

Fascist: Let's be friends!

Communist: Friends? Of course! (embrace).

Fascist: Enemies? We just pretended!

Communist: Simps they all!

Fascist: The world is ours!

1st Gambler: And we are fakers!

2nd Gambler: The joke's on us!

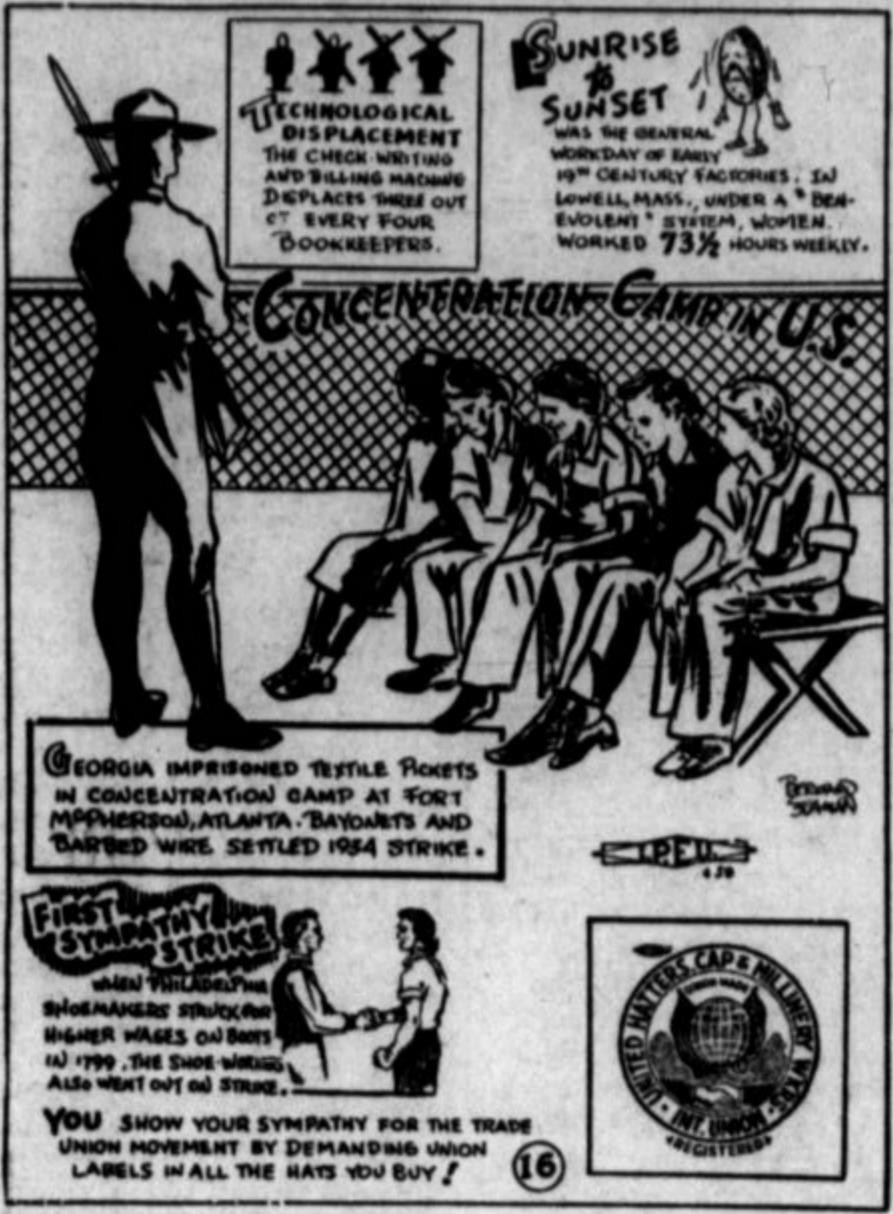
(The crowd disperses.)

Nomis Snoms.

Heywood Broun memorial awards by the American Newspaper Guild.

The book sells for \$1 and may be obtained from the Newspaper Guild of New York, 177 W. 46th St., New York.

THE MARCH OF LABOR

STATE EXECUTIVE COMMITTEE MEETS IN GILLESPIE

U. S. Attorney General Upholds Socialists' Petition Rights

CHICAGO.—Travers Clement, Socialist national campaign director made public last week the following letter addressed to Norman Thomas by the Attorney General, Robert H. Jackson:

July 12, 1940.

Dear Mr. Thomas:

I have your letter of July 9, relating that many people believe that nominating petitions for the Socialist Party will be automatically turned over to the Federal Bureau of Investigation and each signer investigated as a Fifth Columnist.

It is regrettable that such a story should gain the slightest credence in this country. The Socialist Party under your leadership has not been regarded as representing or as being under the influence of foreign governments.

It is a lawful political party and an American citizen is not subject to harassment because he exercises his rights as a citizen in signing your nominating petitions.

I am, Sincerely yours,

(signed) Robert H. Jackson.

Another Fish Fry At the S. L. Center

CHICAGO.—One thing we can feel assured of when Joe Turpin heads his motor boat up Minnesota lakes each year is a tasty meal of breaded pike served to the members of the Slovene Center Social Club as only the Center cook knows how to prepare it.

Joe is out there now combing the likely-looking coves and bays of White Iron, Garden, and other favorite Minnesota lakes, employing fisherman's skill and knowledge gathered through many years of fishing.

Friday, July 19th, is the evening of the fish fry and all members are invited to the Center.—S.

ROAD INTO TOMORROW

By Lucia Trent

Many are the sons that women bear
Who walk the highway of blurred despair
While the dust is burning beneath their feet
And bitter the crust they are flung to eat.
Aching the throat and parched the tongue
On the road where never a song is sung.

Many are the sons that women bear
Who walk the highway of blurred despair.
Why are they plodding this blistering way,
Fearful by night and desperate by day?
Why are they plodding this blistering way?

Ask the owners of forest and plain,
Ask the masters of fruited domain,
Ask the employers of strikers slain
In the stifling battle for human gain!

Aching the throat and parched the tongue
On the road where never a song is sung.
But deep in the human heart there wells
The courage to conquer man-made hells,
Oh, hear the chime of a thousand bells
From labor's rising citadels!

Many are the sons that women bear
Who walk the highway of blurred despair,
But the plodding feet that tramp today
Are marching along a victory way!

Aching the throat and parched the tongue
But tomorrow the song of plenty is sung!
Aching the throat... but a vision looms
By the road of tomorrow a new world blooms.

CONVENTION IMPRESSIONS

As we rounded off the last of seven or eight blocks separating us from our hotel and the Slovene Workers' Home, early Thursday morning, a large gathering of delegates could be seen outside the hall greeting each other with friendly handclasps and beaming smiles. It was immediately apparent that this would be a very well-attended convention and that there was ample interest for it.

Soon after 9 o'clock on the morning of July 4th the first session began, with about 80 delegates from various parts of the country present, and a large gallery of visitors who took in all of the sessions.

A large collection for the campaign fund was made at this gathering.

Again Saturday night an overflow crowd filled the auditorium for the banquet given in honor of the convention delegates. Every available chair in the hall was filled and a good many had to wait for others to leave the table before they were able to find seats.

Zarja's duets are really "tops," as well as their feature soloist, heard that evening.

Much music, dancing, fun, hilarity, and good comradeship followed both these affairs far into the wee morning hours. Undoubtedly Cleveland comrades, who arranged this three-day program, taxed their stay-away endurance to the utmost, and it seemed, they made a fine showing of it. It was good to see the active part Zarja's youth group had in all the week-end ceremonies. They certainly were right there, giving a hand wherever needed.

Our Educational Bureau came up for lengthy discussion during which many good suggestions were offered. The executive board of the Bureau will take into consideration all proposals of the delegates for enlarging our organization and its work among Yugoslav dramatic and cultural groups in America.

The farm itself is ideally located on sloping land surrounded by wood country. The only regret is that the sight does not border on some fine clear lake where swimming, boating, fishing, and other water sports would be a tremendous endowment in attracting visitors.

Not to our liking — as the crowd was really just beginning to gather — but because the time table said so, we bid a hasty farewell to many old and new friends and were on our way back to the Windy City again.

Joseph Drasler.

JSF RESOLUTION ON WAR

Realizing that upon the outcome of the war now raging in Europe rests the decision as to whether democracy will survive upon the face of the earth, or serfdom, enforced by the mailed fist of the dictators, the resolution on war, adopted by the 12th Regular Convention of the Yugoslav Socialist Federation, states: "We favor America's giving all possible moral and material aid to the countries defending themselves against invasion and absorption by the totalitarian powers in Europe."

Opposing our country's entering the war, which would mean the end of civil rights and liberties as well as labor standards and rights, the resolution differs from that of the Socialist Party, adopted in Washington, in that it favors economic aid to the victims of totalitarianism.

The resolution also favors defensive war against any invader of our shores.

LLOYD GEORGE BLAMES REACTIONARIES

Lloyd George, Britain's World War premier, is doing some remarkably frank talking and writing, and it is to the credit of the British censor that no attempt has been made to gag the militant little Welshman.

The latter contends that the collapse of the French and the precarious position of the British are directly traceable to the conservative classes which have ruled both countries. In an effort to preserve their wealth and special privileges, he declares, they played into the hands of the Fascist dictators—first, by abandoning the Spanish Loyalists to Franco, and then by breaking off relations with Russia.

"While claiming this is a struggle for freedom, the French government, from the outset by their actions demonstrated they had no real sympathy for liberty," Lloyd George declares, and he insists, "this was an element in the demoralization and disintegration which contributed so much to German victory."

He reveals that French leaders who negotiated the surrender to Hitler are now planning a Fascist government in France and are preparing to use the colonial army to suppress those who may object.

"In all this there is a warning which the British government would do well to ponder," declares the former premier, hinting that in Britain there is a plan afoot "in high quarters" to emulate the folly of the French government in fettering the press and persecuting the free expression of opinion."